

Zestaw zadań 1: NWD, NWW i algorytm Euklidesa. Grupy, pierścienie i ciała.

- (1) Podaj resztę z dzielenia liczby a przez b , jeżeli:
  - (a) $a = 254, b = 15$,
  - (b) $a = 254, b = -15$,
  - (c) $a = -254, b = 15$,
  - (d) $a = -254, b = -15$.
- (2) Oblicz:
  - (a) $NWD(60775, 120175)$ i $NWW(60775, 120175)$,
  - (b) $NWD(107525, 20075)$ i $NWW(107525, 20075)$,
  - (c) $NWD(150425, 65725)$ i $NWW(150425, 65725)$.
- (3) Dla jakiej wartości parametru a równanie $644x - 588y = a$ ma rozwiązanie?
- (4) Wyznaczyć wszystkie całkowite rozwiązania równania
  - (a) $357x + 403y = 208$,
  - (b) $97x + 123y = 360$,
  - (c) $666x + 527y = 614$.
- (5) Wyznaczyć wszystkie całkowite rozwiązania równania
  - (a) $6x + 10y + 5z = 1$,
  - (b) $2x + 8y + 112z = 9$,
  - (c) $2x + 42y + 70z + 245t = 1$.
- (6) Wyznaczyć wszystkie całkowite rozwiązania układu równań
  - (a)
$$\begin{cases} x + y = 180, \\ NWD(x, y) = 30 \end{cases}$$
,
  - (b)
$$\begin{cases} x + y = 720, \\ NWD(x, y) = 4 \end{cases}$$
.
- (7) Do przewozu zboża są do dyspozycji worki 60-cio kilogramowe i 80-cio kilogramowe. Ile potrzeba poszczególnych worków do przewozu 440 kg zboża (zakładamy że worki muszą być pełne)?
- (8) Ile biletów po 3 zł i po 5 zł można kupić za 149 zł, jeśli należy wydać wszystkie pieniądze?
- (9) Fabryka wysyła towar w paczkach po 3 kg i po 5 kg. Wykazać, że można w ten sposób wysłać każdą całkowitą ilość kilogramów większą niż 7. Czy można w tym zadaniu zastąpić dane liczby innymi liczbami?
- (10) Ile wspólnych wyrazów ma ją stuwyrazowe ciągi arytmetyczne $5, 8, 11, 14, \dots$ oraz $3, 7, 11, 15, \dots$?
- (11) Załóżmy, że dzisiaj jest czwartek godzina 14^{00} . Jaki dzień tygodnia będzie dokładnie za 10000 dni (lat)¹? Jaki dzień tygodnia i która godzina będzie za 13551 godzin?
- (12) Sprawdzić łączność dodawania, łączność mnożenia oraz rozdzielność mnożenia względem dodawania w $\mathbb{Z}_2$.
- (13) Sprawdzić, czy jest ciałem system $\mathbb{F}_4 = \langle \{0, 1, a, b\}, 0, 1, +, \cdot \rangle$ w którym działania $+$ i $\cdot$ określone są tabelkami:

---

¹W obowiązującym od 1582 r. kalendarzu gregoriańskim, opracowanym przez Luigi Lilio (ok. 1510 - ok. 1560 r.) 366 dni mają lata, których numer dzieli się przez 4 ale nie dzieli się przez 100, oraz lata, których numer dzieli się przez 400; pozostałe lata mają 365 dni. W ten sposób średni rok kalendarzowy ma 365,2425 dni, a średni rok zwrotnikowy ma 365 dni, 5 godzin, 48 minut i 46 sekund, czyli 365,2422 doby.

+	0	1	a	b
0	0	1	a	b
1	1	0	b	a
a	a	b	0	1
b	b	a	1	0

·	0	1	a	b
0	0	0	0	0
1	0	1	a	b
a	0	a	b	1
b	0	b	1	a

- (14) (a) Ułożyć tabelkę funkcji $x \mapsto x^2$ w $\mathbb{Z}_{11}$.
 (b) Ułożyć tabelkę funkcji $x \mapsto x^{-1}$ w $\mathbb{Z}_{13}$
 (c) Wyznaczyć dziedzinę oraz ułożyć tabelkę funkcji $x \mapsto \frac{x+2}{2x-1}$ w $\mathbb{Z}_7$.
- (15) Rozwiązać równanie:
 (a) $5x^2 + 5x + 1 = 0$ w $\mathbb{Z}_{11}$, (b) $x^2 + x + 3 = 0$ w $\mathbb{Z}_5$,
 (c) $2x^2 + 2x + 2 = 0$ w $\mathbb{Z}_{13}$, (d) $2x^3 + 3x^2 + x - 4 = 0$ w $\mathbb{Z}_7$.
- (16) Sprawdzić, że połowa różnych od zera elementów ciała $\mathbb{Z}_{13}$ to kwadraty elementów $\mathbb{Z}_{13}$.
- (17) Dla jakich wartości parametru $m \in K$ równanie $mx^2 + (2m+1)x + m - 2 = 0$ ma dwa różne rozwiązania w ciele K
 (a) gdy $K = \mathbb{Z}_{11}$? (b) gdy $K = \mathbb{Z}_{13}$?
- (18) Wykazać, że każdy element ciała $\mathbb{Z}_5$ jest sześcianem elementu $\mathbb{Z}_5$. To samo dla ciała $\mathbb{Z}_{11}$. A jak to będzie w przypadku ciała $\mathbb{Z}_{13}$?
- (19) Sprawdzić czy istnieją – i wyznaczyć, jeśli istnieją – pierwiastki kwadratowe z -1 w ciele $\mathbb{Z}_p$ dla $p = 2, 3, 5, 7, 11, 13$.
- (20) Rozwiązać równanie $5x = 2$ w $\mathbb{Z}_{65537}$.
- (21) Znaleźć taki element $\mathbb{Z}_5$, że każdy inny element różny od 0 jest jego potęgą. To samo dla ciał $\mathbb{Z}_7$ oraz $\mathbb{Z}_{11}$.
- (22) Sprawdzić, że każdy różny od 0 element ciała $\mathbb{Z}_5$ podniesiony do pewnej potęgi daje 1. To samo dla ciał $\mathbb{Z}_7$ oraz $\mathbb{Z}_{11}$.
- (23) Wykonać działania: $(6^2 \cdot 3 + 5 \cdot 4 - 1) \cdot (5 \cdot 12 - 7)^{-1}$ w $\mathbb{Z}_{17}$ oraz w $\mathbb{Z}_{23}$.
- (24) Rozwiązać układ równań
 (a) $\begin{cases} 3x + 5y = 2 \\ 4x + 9y = 4 \end{cases}$ w $\mathbb{Z}_{13}$ i w $\mathbb{Z}_7$ (b) $\begin{cases} 5x + 4y = a \\ 4x + 3y = b \end{cases}$ w $\mathbb{Z}_{11}$ i w $\mathbb{Z}_5$.
- (25) Podaj liczbę rozwiązań układu równań $\begin{cases} 3x + 4y = 2 \\ 9x + y = 7 \end{cases}$ w ciele $\mathbb{Z}_{11}$. To samo w $\mathbb{Z}_{13}$ i $\mathbb{Z}_{17}$.
- (26) (H. Steinhaus²) Obliczyć wszystkie wyrazy ciągu $5^{5n+1} + 4^{5n+2} + 3^{5n}$ w ciele $\mathbb{Z}_{11}$.
- (27) (H. Steinhaus) Sprawdzić, że $3^{105} + 4^{105} = 0$ w ciałach $\mathbb{Z}_7, \mathbb{Z}_{13}, \mathbb{Z}_{181}, \mathbb{Z}_{379}$, oraz że $3^{105} + 4^{105} \neq 0$ w $\mathbb{Z}_5$ ani w $\mathbb{Z}_{11}$.
- (28) Wyprowadzić wzór na funkcję: $f(k) = \frac{1}{2}$ w $\mathbb{Z}_{2k-1}$.
- (29) Obliczyć $\frac{1}{5}$ w $\mathbb{Z}_n$ dla $n = 6, 7, 8, 9, 11, 13$.

²Hugo Dionizy Steinhaus (1887 - 1972) słynny matematyk polski; po II wojnie światowej pracował we Wrocławiu.